



# Hooien en maaien

## Omschrijving categorie en werkgebied:

Bij handmatig hooien en maaien gebruiken we deze gereedschappen:

- zeis: voor het maaien van grassen en kruiden op verschillende hoogtes
- hark: voor het omkeren en verzamelen van gemaaid gras of kruiden.

**De Groene Motor stelt gereedschap beschikbaar via het gereedschapsdepot, op voorwaarde dat gebruikers de instructies volgen en de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) gebruiken.**

## Risico's

Bij het werken met een zeis bestaat het gevaar op:

- snijwonden;
- gehoorschade, bij het haren (scherp maken) van de zeis;
- spier- of rugklachten, bij langdurig maaien met de zeis;
- verbranding of uitdroging bij veel zon;
- vallen of struikelen, vooral als je op ongelijk terrein werkt.

Bij het werken met een hark bestaat het gevaar op:

- steekwond door steken van de hooivork in je voet;
- blaren;
- overbelaste spieren, vooral bij langdurig harken;
- vallen of struikelen, vooral als je op ongelijk terrein werkt.

## Organisatie

Door veilig te werken, kun je de risico's van het werken met een zeis of hark beperken. Houd daarom rekening met de volgende punten:

### Algemeen

- Je dient fysiek in staat te zijn om de werkzaamheden uit te voeren.
- Alleen vrijwilligers die de juiste instructie hebben gehad en beschikken over voldoende ervaring, vaardigheden en kennis, mogen met de gereedschappen werken.
- Vul enige tijd voor aanvang van de werkzaamheden het werkdagformulier in.
- Maak vlak voor aanvang van de werkzaamheden een last minute risico-inventarisatie. Neem even rustig de tijd om te bekijken of je de werkzaamheden op een logische en veilige manier kunt uitvoeren. Controleer dus of het terrein geschikt is: niet te nat, onstabiel, enzovoort. Zijn er omstandigheden die veilig werken niet mogelijk maken? Ga dan niet aan het werk!
- Zorg voor een goedgekeurde EHBO-trommel en neem deze altijd mee het veld in.
- Werk altijd met minimaal twee personen.
- Gebruik de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Controleer je lichaam en kleding regelmatig op tekenen en verwijder deze zo snel mogelijk.
- Gebruik gereedschappen alleen voor werkzaamheden waarvoor ze bedoeld zijn.
- Wissel werkzaamheden regelmatig af en neem voldoende pauzes.
- Pas de werkzaamheden en het werktempo aan de weersomstandigheden aan. Werk op warme dagen niet in de volle zon en neem voldoende drinkwater en zonnebrandmiddel mee. Ga bij storm en onweer niet het veld in.
- Berg het gereedschap veilig op en dek scherpe delen af tijdens het vervoer.

### Zeis

- Volg bij voorkeur een cursus maaien en haren.
- Draag de zeis tijdens het lopen in de rechterhand, met het snijvlak naar buiten gericht.



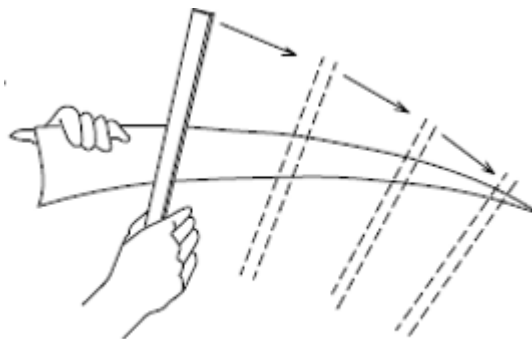
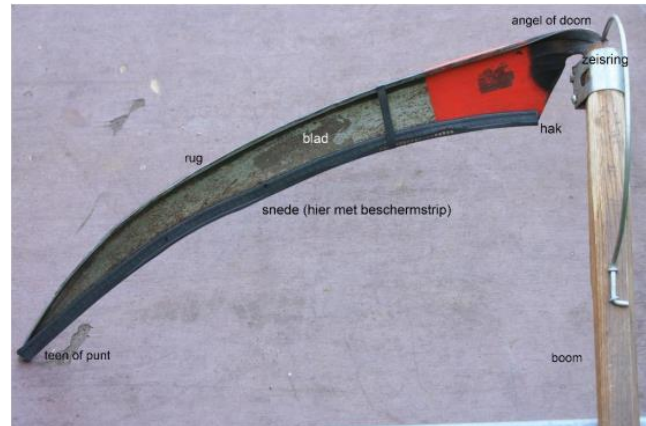
# Hooien en maaien

## Soorten gereedschap en technische eisen

Algemeen: werk alleen met schoon en scherp gereedschap.

### Zeis

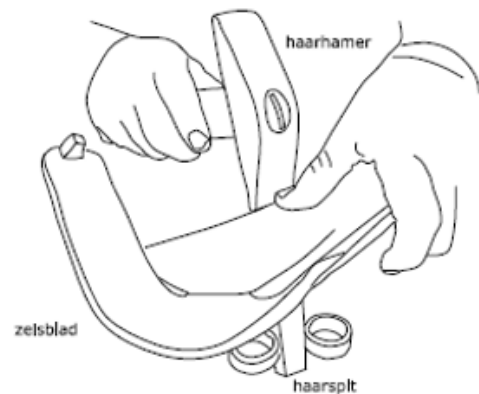
- De steel en het zeisblad moeten afgesteld zijn op de lichaamslengte van de gebruiker. Voorkom dat je krom moet staan.
- De boom moet noest- en splintervrij zijn.



de hele lengte van de strekel in een keer ver de lengte van het pad loopt

### Strekel

Hiermee scherp je de zeis aan tijdens het werken.



### Haarspit en hamer

Hiermee haar je de zeis.

### Hark en hooivork

- De steel van het gereedschap moet bij de lichaamslengte van de gebruiker passen. Bij een te korte steel moet je te ver reiken en een te lange steel geeft te veel druk op de schouders.
- De houten steel moet noest- en splintervrij zijn.
- Harken met rechte tanden zijn het meest geschikt voor het egaliseren van de grond en het bij elkaar harken van maaisel. Harken met kromme tanden zijn vooral geschikt voor het bij elkaar harken van onkruid en afval.



Hooihark schuin



Houten hooihark



Hooivork 3 tand



Hooivork 2 tand





# Hooien en maaien

## Werktechniek

Een goede werktechniek kan verlichting bieden bij het hooien en maaien.

Aanbevelingen voor het werken met **de zeis** zijn:

- Loop bij voorkeur niet door het nog te maaien gras.
- Let op dat je niemand verwondt met de zeis. Het blad van een zeis is erg scherp.
- Benader de maaier bij voorkeur van voren. Dan is hij alert op wat er komen gaat. Benader je de maaier wel van achteren, kom dan via de rechterkant. Het scherp van de zeis zit links, dus de kans op onbedoelde verwonding is dan het kleinst.
- Verpak tijdens het vervoer van de zeis het blad in een jutezak of plaats een stuk tuinslang op het snijvlak.
- Pak bij het lopen met de zeis de boom achter het zeisblad vast, net boven het zwaartepunt, en zorg ervoor dat de scherpe kant van de zeis naar buiten is gericht. Draag de zeis altijd naast je lichaam.
- Houd altijd minimaal vijf meter afstand van de maaier;
- Zet de zeis na gebruik tegen een ruiterstok met een afzetlint of leg hem met het snijvlak naar beneden neer.
- Werk tijdens het zeisen niet met een gedraaide rug, maar laat je gehele lichaam meedraaien met de maaibeweging. Maaien met de zeis lijkt op dansen.
- Wissel regelmatig van werkhouding.
- Houd de werkplek opgeruimd en schoon.
- Werk bij het haren van de zeis vanuit je pols: laat de hamer het werk doen.

3

Aanbevelingen voor het werken met **harken** zijn:

- Werk met een rechte, niet gedraaide rug;
- Bij het op een kar laden van vracht (bijvoorbeeld hooi of afval): draai met het hele lichaam mee in de richting van de kar, ook met de voeten.
- Wissel regelmatig van werkhouding.
- Voorkom werken met gestrekte arm (verreiken). Gebruik dus gereedschap met de juiste steellengte.
- Houd de werkplek opgeruimd en schoon.

## PBM's

Welke PBM's je gebruikt, is afhankelijk van de werkzaamheden die je uitvoert. Bij hooien en maaien gebruik je (bij voorkeur):

- snijbestendige werkhandschoenen; een handschoen die beschermd tegen mechanische risico's beschermen de handen ook bij het hanteren van voorwerpen met scherpe of ruwe delen. De norm voor deze handschoenen is EN 388: mechanische risico's;
- veiligheidsschoenen of veiligheidslaarzen;
- glad afgewerkte, goed sluitende en doelmatige werkkleding;
- gehoorkappen voor tijdens het haren;
- bij zon: hoofddeksel en zonnebrandcrème.

